Anul XLVIII — 12 Pagini — EXEMPLARUL In ţară 3 lei, In străinătate 6 lei — 12 Pagini — Nr. 128 Luni 9 Iunie 1930

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ABONAMENT IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni, Lei 380 pe 6 luni, Lei 750 pe 12 luni. Pe o lună Lei 80. In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

ABONAMENTE la „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" „UNIVERSUL LITERAR" ZIARUL CĂLATORIILOR Câte 220 lei în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Str. Brezoianu No. 9-11

TELEFON: DIRECŢIA 313/72—364/64 ADMINISTRAŢIA 313/71 SECRETARIATUL DE REDACŢIE 356/43 REDACŢIA: CORESP. CU PROVINCIA 302/98—335/31

Incă o mare greşeală

La lunga serie de aberaţii legislative se va mai adăoga una.

De astădată, ravagiile sunt rezervate Cadrilaterului.

Sub pretextul de a se pune capăt unor frecături mai vechi în chestiunea proprietăţilor rurale abandonate de bulgarii refugiaţi şi atribuite ulterior coloniştilor macedoneni aduşi pentru românizarea şi întărirea frontierei, se deschid uşi largi unor conflicte cu consecinţe incalculabile.

Cei ce cunosc felul deşantat în care s'a desfăşurat în acele părţi politica partidului dela putere, ştiu că demagogia s'a rezemat în special pe făgăduieli nechibzuite despre o revizuire menită să exproprieze pe actualii deţinători în favoarea predecesorilor. Ani dearândul s'a vorbit, s'a promis, s'au dat garanţii, spre a se putea recolta voturi şi spre a se putea vorbi de popularitate... românească.

Se credea însă că regimul caracterizat prin inconsecvenţe nesfârşite, va mai săvârşi una — de astădată folositoare — nesocotindu-şi angajamentele nesăbuite în privinţa terenurilor din regiunea graniţei Dobrogei de Sud.

Iată că deşi „perseverare diabolicum", cei cari învârtesc şi speculează chestiunile economico-politice din acea parte a ţării, vor să treacă la fapte şi să creeze stări predispuse cu siguranţă la rezultate dezastroase.

A lovi astăzi în macedonenii luaţi din locurile unde s'au născut şi au crescut, a slăbi aparatul de întărire morală şi materială a graniţei dobrogene, după atâtea sacrificii făcute în acest scop, a da o nemeritată satisfacţie populaţiei bulgare, de atâta vreme complice la atacurile, jafurile şi omorurile comitagiilor bulgari, a zădărnici tot ce se lucrase în interesul apărării naţionale în aceată regiune expusă, este a cădea într'una din cele mai grave greşeli, a săvârşi o adevărată monstruozitate.

Consecinţele sunt uşor de prevăzut. Răspunderea lor însă va fi foarte grea.

Facem atenţi pe cei rătăciţi, să nu persevereze în această direcţie nenorocită, dacă nu vor să sufere sancţiuni pe care nu le bănuesc şi care-i vor copleşi.

Spioana sovietică
dela siguranţa din Chişinău

Paris, 6. — Scriitorul Gr. Alexinski, fost deputat în Duma, mi-a comunicat azi dim. următoarele:

Consulul Rădoi a avut o întrevedere cu Bessedowski prin mijlocirea lui Alexinski, care a asistat la convorbire.

Bessedowski a spus că ignora numele şi existenţa lui Hussărescu, însă ştia că Sovietele au la Chişinău o agentă, — de origină germană, — prietenă intimă a unui înalt funcţionar poliţienesc. A mai spus că ştie că Sovietele intenţionau să intensifice propaganda în Basarabia şi chiar să ajungă la un conflict armat cu România.

Bessedowski a mai spus, că Bacher, (faimosul aventurier) servea ambasada sovietică prin intermediul soţiei ambasadorului Dowgalewski.

P. Păltănea

UNIUNEA FEDERALA EUROPEANA

de V. V. PELLA
profesor universitar

IV

— Organizarea continentală şi pacea universală —

In opera de asigurare a păcii universale, realitatea mişcării de organizare a continentelor nu poate fi nesocotită.

Continentele nu trebuesc considerate ca simple expresiuni geografice.

Intre popoarele care se găsesc într'un anumit continent, există adeseori o adevărată solidaritate de interese.

Conştiinţa din ce în ce mai puternică a acestei solidarităţi dă continue impulsiuni curentului de organizare a continentelor.

Unite, precum s'a spus, prin acea comunitate de sentimente, de idei şi doctrine, Statele americane în urma iniţiativei lui Simon Bolivar, au început încă dela 1826 organizarea propriului lor continent.

Chiar dacă *Uniunea pan-americană* n'a ajuns la ceeace spera Bolivar, chiar dacă ea este încă astăzi *numai un embrion al unei Confederaţii de State*, în sfârşit, chiar dacă s'au manifestat în ultimul timp unele rezistenţe în faţa tendinţei Statelor Unite ale Americei de Nord, de a-şi asigura şi prin acest mijloc, egemonia în noul continent, — nu este însă mai puţin adevărat că Uniunea pan-americană a contribuit la formarea acelei *„conştiinţe, acelui suflet american"*, care făcea pe marele jurisconsult Alvarez, să întrevadă formarea unei adevărate *Societăţi a naţiunilor americane.*

Unite prin comunitatea de suferinţe, din cauza luptelor continue care au însângerat continentul european, dar legate prin eforturile creatoare ale acelei civilizaţiuni europene care a contribuit atât de mult la perfecţionarea morală şi materială a întregei omeniri, — popoarele din Europa nu puteau decât să imite exemplul noului continent.

Mişcarea neoficială începută mai ales în 1926 de Uniunea pan-europeană şi de Federaţia pentru înţelegerea europeană, şi care mişcare îşi găseşte astăzi cea mai strălucită consacrare în iniţiativa oficială a guvernului francez, ne dă dovada evidentă *a existenţei unei adevărate conştiinţe europene.*

Le sfârşit, marele congres pan-asiatic, care a avut loc la Nagasaki în August 1926, ne deschide şi el perspectivele realizării, într'un viitor de sigur mai îndepărtat, a *Uniunii pan-asiatice.*

Existenţa curentului de organizarea continentelor nu mai poate fi aşa dar contestată.

Vrând, nevrând, *conştiinţa solidarităţii continentale va deveni din ce în ce mai puternică.*

Or, trebue să ne folosim de faptul că o atare conştiinţă este încă în formaţie ,spre a o îndrepta pe căile adevăratului pacifism.

In realitatea necontestată a interdependenţei continentelor, care va întări din ce în ce mai mult acea conştiinţă a solidarităţii universale, orice organizaţie continentală va găsi mijlocul de a-şi încadra acţiunea în opera de pacificare şi de cooperare mondială, pe care o urmăreşte Societatea Naţiunilor.

Numai astfel, vor putea fi înlăturate războaiele intercontinentale.

(Articolul viitor: *A doua renaştere a Europei).*

— OXO —

PROF. DR. GHEORGHIU
preşedintele asociaţiei generale a medicilor, care a condus lupta contra proectului de lege sanitară

— OXO —

Pod prăbuşit

Roma, 6 (telegr. part.).— S'au prăbuşit 11 arcade ale unui pod de beton, ce se construeşte peste râul Tira, în apropierea localităţii Cuneo, din Piemont.

8 lucrători au fost omoriţi şi unul grav rănit. Cei trei antreprenori ai construcţiei au fost arestaţi.

— OXO —

PRINTRE LANURI

Principele Carol a sosit în Capitală

— O —

— Cum a fost primit. — Convocarea Adunărilor naţionale. — Noui numiri. — Consultări pentru un guvern naţional —

Şedinţa de Vineri după amiazi a Camerei s'a ridicat brusc, într'o atmosferă de nedumerire.

Miniştrii par'că împinşi de resorturi mecanice, rânduite anume, s'au sculat de pe banca ministerială şi-au plecat.

Atunci preşedintele Adunării, — cine ştie dacă a înţeles, sau nu, de ce — a rostit obişnuitul:

— Ridic şedinţa, d-lor.

Miniştrii au plecat în grabă la preşedinţia consiliului de miniştri.

Dar nu numai miniştri; s'au perindat în somptuoasele săli ale preşedinţiei consiliului, deputaţi şi senatori, dintre cei mai intimi prieteni ai miniştrilor—ca d-nii Mihai Popovici, Iunian, păr. Man, Leucuţă, g-ral Racoviţă, Manoilescu, etc.

Şi au mai venit d-nii generali Nicoleanu, prefectul poliţiei Capitalei; Stângaciu, comandantul diviziei a IV-a, Fotache Ionescu, comandantul pieţii Bucureşti.

Ceva mai târziu a venit şi d. Richard Franasovici, fost subsecretar de stat la ministerul de interne. D-sa a rugat să fie primit de d. prim-ministru şi dorinţa i-a fost repede satisfăcută.

A fost primit şi convorbirea a durat un sfert de oră.

D. subsecretar de stat dela preşedinţie, Ion Lugoşanu, a comunicat ziariţşilor că guvernul va da un comunicat la ora 12.

Comunicatul nu s'a dat la ora 12, ci s'a anunţat că va fi dat azi, la ora 9 dim.

Intre timp s'a aflat că la 6½ au venit cu un avion dela Viena d-nii Gatoschi şi Dumitrescu, cunoscuţi prieteni ai Prinţului Carol.

Cei doi n'au venit cu avionul care face cursa obişnuită, ci cu altul, anume luat, ca să ajungă mai curând.

*

La ora 2 noaptea, preşedinţia consiliului de miniştri a dat următorul comunicat:

„A. S. Regală Principele Carol a sosit, aseară, cu avionul în Capitală.

A. S. Regală a luat contact cu A. S. Regală Principele Regent Nicolae şi cu d. Iuliu Maniu, preşedintele consiliului de miniştri.

Un consiliu de miniştri se întruneşte spre a aviza.

In toată ţara domneşte ordine".

LA CLUJ

Prinţul Carol pornise Vineri dim. cu un avion Farman. La Cluj, la grupul de aviaţie se ştia că va veni şi s'au trimis două avioane în întâmpinare. Cum avionul Prinţului s'a defectat aproape de Oradea, a aterizat. Pe la 4 d. a. unul din avioanele dela Cluj condus de aviatorul Cristescu, l'a găsit. Aviatorul a aterisat şi s'a prezentat Prinţului invitându-l în avionul său, cu care l'a dus la aerodromul dela Cluj.

Prinţul a fost întâmpinat de ofiţeri superiori din garnizoană.

I s'a pus imediat la dispoziţie un avion militar, condus de căpitanul Opriş.

La Băneasa

La 10 seara avionul a sosit deasupra aeroportului Băneasa. Aeroportul era luminat pentru sosirea avionului de curse regulate între Paris-Bucureşti.

După sosirea d-lor Gatoski şi Dumitrescu se ştia că va sosi avionul cu un singur pasager. S'a crezut un moment că în avionul de curse regulate e Prinţul. Dar nu era.

Şi nu mult după avionul de pasageri, se apropie şi avionul dela Cluj.

Aerodromul era luminat. Un aparat special arunca rachete, indicând avionului locul unde să aterizeze.

Avionul dela Cluj făcu turul obişnuit şi se lăsă uşor la pământ. Pilotul întoarse avionul spre hangar.

Personalul aeroportului ieşi în întâmpinare.

Prinţul Carol descinse îmbrăcat în haina de aviaţie a aviatorilor români.

Redactori ai noştri s'au apropiat de avion, au văzut pe Principe. Imediat s'a adunat mulţime în jur, dar s'a şi luat dispoziţia de conformarea ordinului:

— La o parte.

La palatul Cotroceni

După un schimb de saluturi, Prinţul a plecat într'un automobil spre Cotroceni.

In faţa Palatului Cotroceni sunt două regimente de vânători, 2 şi 9, — cel dintâi comandat de col. Gabriel Marinescu, cel de-al doilea de lt.-col. Sebastian Munte.

Ambele regimente la ora târzie erau rânduite în careu aşteptând, cu drapelele.

Prinţul a trecut trupele în revistă, adresându-le:

— Bine v'am găsit băeţi.

Trupele au ovaţionat.

Apoi Prinţul s'a dus la Palatul Cotroceni unde s'a întâlnit cu A. S. R. Principele Regent Nicolae.

Prinţul Carol a fost escortat de gărzi din cele două regimente de vânători, cari au şi rămas de gardă lângă garda obişnuită.

După câteva minute, d. Iuliu Maniu însoţit de d. g-ral Nicoleanu s'au dus la Palatul Cotroceni.

Plecând dela Cotroceni, d. Maniu s'a înapoiat la preşedinţia Consiliului, unde erau miniştri şi parlamentari.

Consfătuirea a ţinut până noaptea târziu.

*

Au fost consfătuiri şi între fruntaşii averescani.

D. gen. Averescu a fost în audienţa Principelui Carol dela 2 jum. noaptea până la 5 dim.

*

De dimineaţă Principele Carol a primit în lungi audienţe pe d-nii dr. N. Lupu şi Mihail Manoilescu.

Eri dim., A. S. R. Principele Regent Nicolae a invitat pe d. I. G. Duca, prin d. dr. N. Lupu.

S'a comunicat d-lui Duca propunerea de a forma sub preşedinţia d-sale guvernul naţional.

D. Duca a răspuns negativ.

*

Inalta Regenţă a invitat telegrafic pe d-nii C. Argetoianu, George Brătianu şi Mihail Orleanu.

*

Sâmbătă dimineaţa guvernul a numit pe d. gen. Cihosky comandant al întregei armate şi pe d. colonel Paul Teodorescu director general al poştelor.

*

La clubul partidului liberal, d. Vintilă Brătianu convocase din ajun pe şefii de organizaţii, foştii miniştri, foştii preşedinţi ai Corpurilor legiuitoare.

S'a dat următorul comunicat:

„Comitetul central al P. N. L. care fusese convocat de eri pentru cehstiuni curente, luând cunoştinţă de gravele evenimente petrecute în ultimele 24 de ore a hotărît:

1) P. N. L. rămâne în chestiunea contituţională cu nestămutata hotărîre la punctul său de vedere de apărare a ordinei legale stabilite prin actul Regelui Ferdinand din 4 Ianuarie 1926.

2) Să se convoace în întregime comitetul central pentru Luni 9 Iunie spre a delibera asupra manifestului ce urmează a se adresa către Ţară în această privinţă".

*

Intrucât Principele Carol şi-a fixat reşedinţa la palatul Cotroceni, s'a dat ordin ca imediat regimentul de pionieri să facă legătură directă de comunicaţie între comandantul corpului II armată şi palatul Cotroceni.

*

La Preşedinţia Consiliului, miniştri s'a lucrat continuu. La început se propusese formula schimbării Regenţii. Mai pe urmă, s'a renunţat la această formulă, căutându-se altă formulă dincolo de Regenţă.

*

La ora 12, şefii de partide au fost invitaţi la Palatul Regal din Calea Victoriei. D. Vintilă Brătianu nu s'a dus.

*

O delegaţie de 40 parlamentari s'a prezentat d-lui Maniu, cerându-i ca Principele Carol să fie proclamat Rege.

*

Pentru 3 d. a. au fost convocate Corpurile Legiuitoare în adunare naţională.

*

A le amănunte la Ultima oră

Dirijabilul Zeppelin
a sosit la Friedrichshafen

— In regiunea Lyonului aeronava a luptat cu o puternică furtună —

Friedrichshafen, 6 (telegr. part.). — *După ultimele radiograme sosite, Zeppelinul se afla la 2 jum. la est de Cartagina, la 4 la est de Alicarte, iar la 6 deasupra insulei Majorca şi este aşteptat să sosească la 6 seara la Friedrichshafen.*

*

Paris, 6 (Rador).— Dirijabilul „Contele Zeppelin" a sburat azi la ora 11 şi 15 minute deasupra oraşului Marsilia.

Dirijabilul va ateriza în cursul nopţii la Friedrichshafen.

FURTUNA DIN REGIUNEA ORAŞULUI LYON

Paris, 6 (Rador). — Regiunea din împrejurimile oraşului Lyon, a fost azi bântuită de o foarte puternică furtună.

Postul de radiotelegrafie al aerodromului din Lyon, a primit un mesagiu emis de postul de pe bordul Zeppelinului, prin care i se anunţa că dirijabilul, după ce a sburat deasupra oraşului Valence, la ora 13,25, a trebuit să se înapoieze spre Montelimar, din cauza furtunei extrem de puternice.

Apelurile radiotelegrafice adresate dela aerodrom Zeppelinului, au rămas ulterior fără răspuns.

Furtuna continuă la ora 17, cu aceeaş putere, însoţită de o ploaie violentă.

Infirmaţiuni primite la aerodromul dela Le Bourget, arată că la ora 15,07 Zeppelinul a fost semnalat deasupra localităţii Laon le Saulnier, din regiunea Jura.

SOSIREA LA FRIEDRICHSHAFEN

Berlin, 6 (Rador). — Din Friedrichshafen se anunţă că dirijabilul „Contele Zeppelin" a aterizat în condiţiuni normale la ora 19 şi 21, terminând astfel cu bine călătoria Europa-America şi înapoi.

Chestia tunelului sub canalul Mânecei

— Lămuririle cuprinse în „Cartea Albă" —

Londra, 6 (Rador). — Motivele pentru care guvernul britanic a decis să respingă ideea construirei tunelului sub Canalul Mânecei, au fost publicate în „Cartea Albă" apărută azi.

Proectul construcţiei acestui canal este respins şi din punctul de vedere militar şi din punctul de vedere economic. „Cartea Albă" precizează că: Comitetul apărării imperiale n'a putut găsi nici un avantagiu din punct de vedere militar; dimpotrivă, ar urma, în cazul construcţiei unui asemenea tunel o sporire a primejdiei în unele împrejurări. Pe de altă parte s'ar investi în construcţia acestui tunel un capital enorm, iar întreţinerea ar costa anual sume importante.

„Cartea Albă" îşi mai exprimă şi îndoiala asupra reuşitei unei asemenea întreprinderi, neputându-se conta cu certitudine în succesul construcţiei.

In orice caz, enormul capital investit n'ar putea fi amortizat decât după o lungă trecere de timp, iar fructificarea acelui capital ar urma într'un şi mai lung răstimp. Singurul avantagiu relativ al construcţiei ar fi întrebuinţarea temporară a unui mic număr de şomeri, dar aceasta n'a putut duce guvernul la concluzia că trebuie schimbată politica din ultimii 50 ani privitoare la tunel.

COMENTARIILE PRESEI

Londra, 6. (Rador). — *Comentând decizia guvernului în chestiunea construirii tunelului, „Times" scrie, că motivul real al respingerii proectului este de natură economică şi că observaţiile de natură militară şi politică sunt de prisos. Tunelul ar antrena mari riscuri şi ar constitui o experienţă costisitoare, la care instinctul ţării se opune azi, ca şi altă dată.*

Poliţia de frontieră şi călătorii străini

Zilele trecute au fost în Capitală mai mulţi străini, reprezentanţi ai unor mari întreprinderi din Franţa, Anglia, Austria, etc.

Ei au obţinut viza reglementară de şedere în ţară şi au stat în Bucureşti câteva zile, pentru care timp nu aveau nevoe de bilet de liberă petrecere, ci de o simplă viză de plecare.

Unii au plecat după vreo trei zile, iar alţii au plecat într'a opta, sau a noua zi, cu viza în regulă.

Sosind la frontieră, a noua sau a zecea zi, au fost supuşi de poliţia dela frontieră unei amenzi de câte 1000 lei.

Mirarea călătorilor streini, cari se ştiau cu viza în regulă, a fost mare şi la aceasta a contribuit purtarea personalului poliţienesc, care i-a sculat din somn cu tămbălăul obicinuit unor poliţişti needucaţi pentru rolul delicat, pe care-l au de îndeplinit.

Unul dintre streini s'a plâns contra acestui procedeu prietenilor săi din Bucureşti.

Azi, când ţările fac toate înlesnirile străinilor, noi îi întâmpinăm şi îi urmărim cu fel de fel de şicane, ingreunându-le şederea în ţară.

In orice ţară din lume, eşti perfect liber şi n'ai nevoe de prezentări pe la poliţii şi de prea multe formalităţi de control.

Viza consulară de pe paşaport este tot ce se cere.

Nu e admisibil să se pretindă unui strein ce stă în ţară 12 zile, să plătească pentru un bilet de liberă petrecere, valabil 4 zile, suma de 640 lei.

La noi se pare că fiecare epistat interpretează legea după cum crede el de cuviinţă.

S'au mai primit reclamaţiuni şi la controlul streinilor, contra poliţiilor dela frontieră, care aplică fără nici un drept, amenzile de câte 1000 lei călătorilor.

D. subinspector general Porumboiu, şeful serviciului controlului streinilor din Capitală, fost magistrat, a interpretat legea aşa cum trebuia.

Pentru streinii cari cereau viza de plecare înăuntrul termenului de 8 zile dela intrarea lor în ţară, li se făcea viza de plecare fără bilet de liberă petrecere şi li se dădeau chiar informaţiuni că această viză de plecare făcută de autorităţi, este valabilă dela data vizei timp de 8 zile pentru a trece frontiera.

Procedeul acesta este cel logic, dacă luăm în considerare textele legii controlului streinilor.

Prin urmare, organele superioare dela siguranţa generală sunt datoare să cheme la simţul cuviinţii pe subalternii lor dela frontieră, făcând să înceteze odată şicanarea streinilor.

Pentru că partea dureroasă e aceasta: şicanele sunt parcă anume îndreptate contra streinilor inofensivi, în timp ce aventurierii şi agenţii sovietelor trec frontiera ca la ei acasă.

D. ministru de interne dr. Al. Vaida Voevod atrăsese odată, printr'o circulară, atenţia acestor poliţişti de felul cum trebue să se poarte cu streinii. Se vede însă că circulara n'a avut nici un efect.

— OXO —

Alte crime
misterioase la Düsseldorf

Düsseldorf, 6. — In timp ce Kürten îşi continuă la parchet mărturisirile asupra incendiilor provocate de el, în oraş se petrec alte evenimente lugubre, cari dau de gândit poliţiei.

De eri, poliţia se află în căutarea individului Robert Reuter, în vârstă de 30 ani, care a săvârşit un atentat împotriva unei croitorese.

Afară de aceasta, se vorbeşte din nou despre misterioasa moarte a fetiţei Adelgunda Orthmann decedată în ziua de 26 Mai. Poliţia prezentase acest caz ca accident. Astăzi, însă, părerile s'au schimbat. Poliţia caută acum pe cei doi muzicanţi, cari au fost văzuţi în acea zi în curtea casei Orthmann.